

Sadržaj

UVOD	1
1. EKONOMIKA PREDUZEĆA KAO ELEMENT TEORIJE MIKROEKONOMIJE	1
2. PREDMET IZUČAVANJA EKONOMIKE PREDUZEĆA	3
3. CILJ EKONOMIKE PREDUZEĆA.....	6
4. NAUČNE METODE EKONOMIKE PREDUZEĆA	8
5. EKONOMSKA STRUKTURA PREDUZEĆA.....	10
5.1. RADNI KOLEKTIV KAO IZVOR RADNE SNAGE.....	10
5.2. ULOGA SREDSTAVA U POSLOVANJU PREDUZAĆA	12
5.2.1. NATURALNI OBLICI SREDSTAVA.....	14
5.2.2. EKONOMSKI OBLICI SREDSTAVA	16
6. ELEMENTI EKONOMIJE PREDUZEĆA	16
6.1. ULAGANJE KAPITALA U REPRODUKCIJU	16
6.1.1. ANGAŽOVANJE KAPITALA KAO OBLIK ULAGANJA.....	17
6.1.2. TROŠENJE ELEMENATA PROIZVODNJE KAO OBLIK ULAGANJA.....	18
6.2. REZULTATI REPRODUKCIJE.....	19
6.3. KVALITET EKONOMIJE	21
6.3.1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP REPRODUKCIJE	21
6.3.2. PARCIJALNI EKONOMSKI PRINCIPI REPRODUKCIJE ...	21
6.3.3. IZRAŽAVANJE KVALITETA EKONOMIJE.....	23
6.4. FAKTORI KVALITETA EKONOMIJE PREDUZEĆA.....	24
7. OSTALA PODRUČJA TEORIJE MIKROEKONOMIJE.....	25
GLAVA I	
TROŠENJE ELEMENATA PROIZVODNJE KAO OBLIK ULAGANJA.....	29
I. DEFINISANJE TROŠENJA	29

II. NATURALNO IZRAŽAVANJE TROŠENJA	33
1. UTROŠCI MATERIJALA	33
1.1. UTROŠCI OSNOVNOG MATERIJALA	34
1.2. UTROŠCI POMOĆNOG MATERIJALA	36
1.3. UTROŠCI REŽIJSKOG MATERIJALA	37
2. UTROŠCI SREDSTAVA ZA RAD	39
3. UTROŠCI RADNE SNAGE	41
4. USLOVLJENOST UTROŠAKA ELEMENATA PROIZVODNJE	46
III. FINANSIJSKO IZRAŽAVANJE TROŠENJA.....	48
1. NOVČANI MULTIPLIKATORI UTROŠAKA	48
2. CENE SREDSTAVA ZA PROIZVODNJU	48
3. ZARADE ZA IZVRŠENI RAD.....	51
IV. KRITERIJUMI KLASIFIKOVANJA TROŠKOVA	53
1. PODELA TROŠKOVA PREMA ELEMENTIMA PROIZVODNJE ...	53
1.1. SPECIFIČNOSTI TROŠKOVA MATERIJALA.....	54
1.2. SPECIFIČNOSTI TROŠKOVA SREDSTAVA ZA RAD	56
1.3. SPECIFIČNOSTI TROŠKOVA RADNE SNAGE	58
2. PODELA TROŠKOVA PO MESTIMA NASTANKA	61
3. PODELA TROŠKOVA PREMA VEZANOSTI ZA NOSIOCE	63
4. PODELA TROŠKOVA PREMA NAČINU OBRAČUNA PO NOSIOCIMA.....	65
5. PODELA TROŠKOVA PREMA USLOVLJENOSTI PROIZVODNjom I NJENOM PRIPREMOM.....	67
GLAVA II	
TROŠKOVI U FUNKCIJI USPOSTAVLJANJA I KORIŠĆENJA KAPACITETA	71
I. TROŠKOVI USLOVLJENI USPOSTAVLJANJEM PROIZVODNOG KAPACITETA.....	72
1. DEFINISANJE I KLASIFIKOVANJE PROIZVODNIH KAPACITETA	73
2. IZBOR VELIČINE KAPACITETA	79
3. ORGANIZACIONA STRUKTURA KORIŠĆENJA KAPACITETA ..	80

4. FIKSNI TROŠKOVI	83
4.1. POJAM FIKSNIH TROŠKOVA	83
4.2. PONAŠANJE FIKSNIH TROŠKOVA	84
4.3. RAZLAGANJE FIKSNIH TROŠKOVA NA OBJEKTIVNU I SUBJEKTIVNU KOMPONENTU	86
II. TROŠKOVI USLOVLJENI KORIŠĆENJEM KAPACITETA	89
1. PROPORCIONALNI TROŠKOVI	89
1.1. PONAŠANJE PROPORCIONALNIH TROŠKOVA	90
1.2. USLOVLJENOST DINAMIKE PROPORCIONALNIH TROŠKOVA	91
2. RELATIVNO FIKSNI TROŠKOVI	93
2.1. ZAKONITOSTI U PONAŠANJU RELATIVNO FIKSNIH TROŠKOVA	94
2.2. OBJEKTIVNA I SUBJEKTIVNA KOMPONENTA RELATIVNO FIKSNIH TROŠKOVA	99
GLAVA III	
SPECIFIČNE POJAVE U PONAŠANJU TROŠKOVA ..	103
I. SPECIFIČNOST PONAŠANJA TROŠKOVA U FUNKCIJI NJIHOVE KVANTITATIVNE STRUKTURE .	103
II. SPECIFIČNOSTI PONAŠANJA TROŠKOVA U DINAMICI OBIMA PROIZVODNJE	108
1. DEGRESIJA TROŠKOVA	109
2. PROGRESIJA TROŠKOVA	113
3. REMANENTNOST TROŠKOVA	115
III. RAZVOJNI TOK TROŠKOVA I ZONE KORIŠĆENJA KAPACITETA	117
1. ZONA DEGRESIJE	118
2. ZONA PROGRESIJE	121
3. ZONA OPTIMALNOSTI	122
IV. GRANIČNI TROŠKOVI	125

GLAVA IV	
METODOLOGIJA OBRAČUNA TROŠKOVA	129
I. IZRAČUNAVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI	129
1. POJAM I ZNAČAJ PRAGA EKONOMIČNOSTI	129
2. UTVRĐIVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI	132
II. METODE IZRAČUNAVANJA CENE KOŠTANJA.....	137
1. METODOLOŠKI PROBLEM IZRAČUNAVANJA TROŠKOVA PO JEDINICI PROIZVODA	137
2. OSNOVNE KALKULATIVNE METODE	139
2.1. DIVIZIONA KALKULACIJA CENE KOŠTANJA	140
2.2. KALKULACIJA CENE KOŠTANJA POMOĆU EKVIVALENTNIH BROJEVA	141
2.3. KALKULACIJA CENE KOŠTANJA KUPLOVANIH PROIZVODA	144
2.4. DODATNA KALKULACIJA CENE KOŠTANJA.....	145
2.5. METODA DIRECT COSTING	148
2.6. KOMBINOVANJE KALKULATIVNIH METODA.....	150
III. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE TROŠKOVA.....	153
1. METODE RAŠČLANJAVANJA UKUPNIH TROŠKOVA	154
2. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE U UKUPNIM TROŠKOVIMA.....	156
GLAVA V	
UPRAVLJANJE KRUŽENJEM KAPITALA U REPRODUKCIJI.....	161
I. POJAVNI OBLICI I PREOBRAŽAJI KAPITALA U PROCESU REPRODUKCIJE	163
1. NATURALNI OBLICI KAPITALA PREDUZEĆA.....	163
2. NOVČANI OBLIK VREDNOSTI	167
II. FAZE CIKLUSA REPRODUKCIJE	169
1. FAZE NATURALNIH OBLIKA VREDNOSTI.....	169
1.1. SPECIFIČNOSTI POJEDINIH FAZA	169

1.2. VREME ANGAŽOVANJA SREDSTAVA.....	170
2. UKUPNO VREME CIKLUSA REPRODUKCIJE.....	175
III. REPRODUKCIONI ASPEKT ANGAŽOVANJA KAPITALA.....	177
1. KAPITAL ANGAŽOVAN OBRTNIM SREDSTVIMA	177
2. KAPITAL ANGAŽOVAN U OSNOVNIM SREDSTVIMA	178
IV. KVANTITATIVNI ODNOS ANGAŽOVANJA KAPITALA I TROŠENJA ELEMENATA PROIZVODNJE	180
1. KOEFICIJENT ANGAŽOVANJA KAPITALA.....	180
2. KOEFICIJENT REPRODUKOVANJA.....	181
V. TROŠENJE I ANGAŽOVANJE KAO OBLICI ULAGANJA	183
VI. IZVORI KAPITALA U REPRODUKCIJI.....	185
1. IZVORI KAPITALA ZA PROSTU REPRODUKCIJU.....	185
2. IZVORI KAPITALA ZA PROŠIRENU REPRODUKCIJU.....	186
VII. KAMATA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA CIRKULISANJEM KAPITALA U REPRODUKCIJI	188
1. KAMATA KAO CENA USLUGE KREDITIRANJA	188
2. NESKLAD IZMEĐU DRUŠTVENIH POTREBA I PROIZVODNIH MOGUĆNOSTI	189
3. CIRKULISANJE KAPITALA U OKVIRU PREDUZEĆA	190
4. KREDITNI ODNOSI KAO REGULATOR SRAZMERE U RASPODELI DRUŠTVENOG FONDA RADA.....	194
GLAVA VI	
EFEKTI POSLOVANJA U VIDU REZULTATA REPRODUKCIJE	199
I. PROIZVOD KAO OBLIK REZULTATA POSLOVANJA	199
1. DEFINICIJA PROIZVODA I NJEGOVE KARAKTERISTIKE	199

2. IZRAŽAVANJE PROIZVODA	201
2.1. FIZIČKA JEDINICA MERE KAO IZRAZ PROIZVODA.....	201
2.2. TRŽIŠNA CENA KAO IZRAZ PROIZVODA	202
2.3. CENA KOŠTANJA KAO IZRAZ PROIZVODA.....	203
2.4. PROIZVOD IZRAŽEN OBJEKTIVNO POTREBNIM RADOM	204
II. VELIČINA I STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA.....	205
1. DEFINICIJA UKUPNOG PRIHODA	205
2. FAKTORI UKUPNOG PRIHODA	206
III. DOHODAK	212
IV. DOBITAK.....	217
V. GUBITAK.....	218
GLAVA VII	
EKONOMSKI PRINCIP I REPRODUKCIJE I IZRAZI	
KVALITETA EKONOMIJE	219
I. KONSTITUISANJE EKONOMSKIH PRINCIPA	
POSLOVANJA	219
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP.....	219
II. DEFINISANJE PARCIJALNIH PRINCIPA	
REPRODUKCIJE	223
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP REPRODUKCIJE.....	223
III. KOMPLEKS PRODUKTIVNOSTI	227
1. PRINCIP PRODUKTIVNOSTI	227
2. FAKTORI PRODUKTIVNOSTI.....	228
2.1. OBJEKTIVNI FAKTORI PRODUKTIVNOSTI.....	228
2.2. ORGANIZACIONI FAKTORI PRODUKTIVNOSTI.....	232
3. IZRAŽAVANJE PRODUKTIVNOSTI.....	234
3.1. PROIZVOD U IZRAZU PRODUKTIVNOSTI.....	234
3.2. METODE MERENJA OSTVARENE PRODUKTIVNOSTI.....	235
4. SPROVOĐENJE PRINCIPA PRODUKTIVNOSTI.....	239

IV. KOMPLEKS EKONOMIČNOSTI.....	243
1. PRINCIP EKONOMIČNOSTI	243
2. ELEMENTI EKONOMIČNOSTI	244
2.1. PROIZVEDENA VREDNOST	244
2.2. VREDNOSTI UTROŠENE U PROIZVODNJI.....	246
3. IZRAŽAVANJE I MERENJE EKONOMIČNOSTI	250
3.1. NATURALNO IZRAŽAVANJE TROŠENJA U IZRAZU EKONOMIČNOSTI	250
3.2. NOVČANO IZRAŽAVANJE TROŠENJA U IZRAZU EKONOMIČNOSTI	252
4. EKONOMIČNOST IZRAŽENA ODNOSOM CENE PROIZVODNJE I CENE KOŠTANJA.....	253
5. SADRŽAJ EKONOMIČNOSTI	256
6. SPROVOĐENJE PRINCIPA EKONOMIČNOSTI	257
6.1. EKONOMISANJE TROŠENJEM ELEMENATA PROIZVODNJE	257
6.2. EKONOMISANJE REZULTATA PROIZVODNJE	259
V. KOMPLEKS RENTABILNOSTI	261
1. PRINCIP RENTABILNOSTI	261
2. RENTABILNOST IZRAŽENA ODNOSOM DOHOTKA I ANGAŽOVANOG KAPITALA	262
2.1. VREDNOST PROIZVODNJE U IZRAZU RENTABILNOSTI ..	262
2.2. TROŠKOVI SREDSTAVA ZA PROIZVODNJU U IZRAZU RENTABILNOSTI	263
2.3. KOEFICIJENT ANGAŽOVANJA KAPITALA U IZRAZU RENTABILNOSTI.....	264
3. RENTABILNOST IZRAŽENA PROFITNOM STOPOM	267
4. SPROVOĐENJE PRINCIPA RENTABILNOSTI.....	268
VI. KONTROLA FUNKCIONISANJA POJEDINI ELEMENATA EKONOMSKOG SISTEMA PREDUZEĆA.....	269
1. PODSISTEM PROIZVODNJE	269
2. PODSISTEM RAZMENE.....	270
3. PODSISTEM FINANSIRANJA	271

GLAVA VIII	
UKUPNI POSLOVNI USPEH	273
I. SVODNI IZRAZ KVALITETA EKONOMIJE.....	273
1. IZRAŽAVANJE KVALITETA EKONOMIJE	273
2. POSLOVNI USPEH KAO KVANTITATIVNI IZRAZ KVALITETA EKONOMIJE.....	275
II. SVOĐENJE PROMENA ELEMENATA ULAZA I IZLAZA NA EKVIVALENTE.....	280
III. UTICAJ PROMENA ELEMENATA PRODUKTIVNOSTI NA POSLOVNI USPEH	285
IV. UTICAJ PROMENA ELEMENATA EKONOMIČNOSTI NA POSLOVNI USPEH.....	287
V. UTICAJ PROMENA ELEMENATA RENTABILNOSTI NA POSLOVNI USPEH.....	290
VI. IZRAŽAVANJE UKUPNOG POSLOVNOG USPEHA ...	294
PRILOZI.....	297
I. PRINCIPI IZBORA I KORIŠĆENJA SIMBOLA	297
II. OBJAŠNENJE SIMBOLA UPOTREBLJENIH U OBRASCIMA I SLIKAMA	299
LITERATURA.....	303